

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Vseživljenjska karierna orientacija kot podpora vključevanju ranljivih skupin na trg dela

Služba za zaposlovanje
lea.kovac@ess.gov.si

Vsebina predstavitev

- ✓ svetovalni proces in aktivnosti vseživljenjske karijerne orientacije (doktrina dela)
- ✓ storitve zaposlitvene rehabilitacije
- ✓ podporno zaposlovanje
- ✓ kvotni sistem zaposlovanja invalidov

Vloga Zavoda na trgu dela

Na sodobnem trgu dela imajo prednost posamezniki

- z boljšim vpogledom v svoje želje, cilje, sposobnosti in interese,

- ki bodo znali prepoznati priložnosti in uresničiti svoje cilje

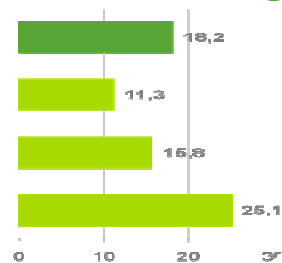
- in ki so zmožni čim manj bolečega soočanja s spremembami.

Vseživljenjska karierna orientacija podpira razvoj teh kompetenc.

Storitve VKO, ki jih izvaja Zavod za brezposelne osebe in iskalce zaposlitve

Informiranje o trgu dela

Osnovno in poglobljeno karierno svetovanje

Učenje veščin vodenja kariere

Pripomočki za samostojno vodenje kariere

Vseživljenjska karierna orientacija

Aktivnosti, ki omogočajo **identifikacijo**

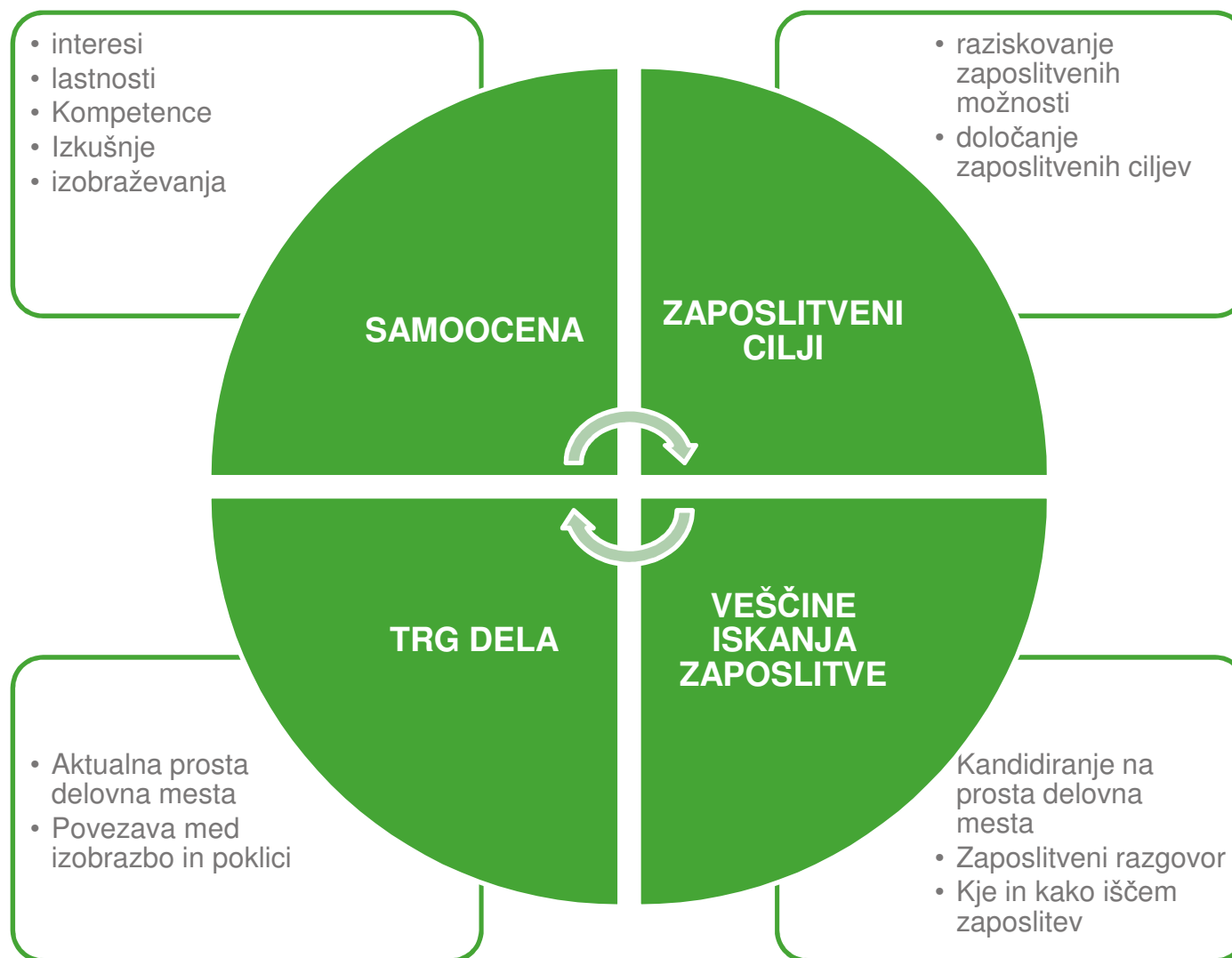
- sposobnosti,
- kompetenc
- in interesov

za sprejemanje **odločitev** na področju
izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica.

Komu: **državljanom** v vseh starostnih obdobjih in
na katerikoli točki njihovega življenja.

Kako do zaposlitve ?

Ranljive skupine na trgu dela- ZUTD

- vsi prikrajšani, resno prikrajšani delavci in invalidi po Uredbi Komisije (ES)
- ***prikrajšani delavec***“ pomeni vsako osebo, ki:
 - v preteklega pol leta ni imela redno plačane zaposlitve,
 - nima dokončane višje srednje stopnje izobrazbe ali poklicnega usposabljanja (ISCED 3);
 - je starejša od 50 let;
 - živi sama in ima enega ali več vzdrževanih članov;
 - dela v sektorju ali ima poklic v državi članici, kjer je neravnovesje med spoloma vsaj 25 % višje od povprečnega neravnovesja med spoloma v vseh gospodarskih sektorjih v zadevni državi članici
 - je član etnične manjšine v državi članici in ki hoče razvijati svoj lingvistični profil, poklicno usposabljanje ali delovne izkušnje, da poveča možnosti dostopa do redne zaposlitve;

Ranljive skupine na trgu dela-ZUTD

➤ *„resno prikrajšani delavec“*

je vsaka oseba, ki je bila v zadnjih 24 mesecih ali več nezaposlena.

➤ *„invalid“*

je vsaka oseba, katere invalidnost je priznana z državno zakonodajo, ali ki ima priznane omejitve, ki izhajajo iz telesnih, duševnih ali psihičnih okvar.

Dejavniki uspešnega zaposlovanja

- DELAVEC

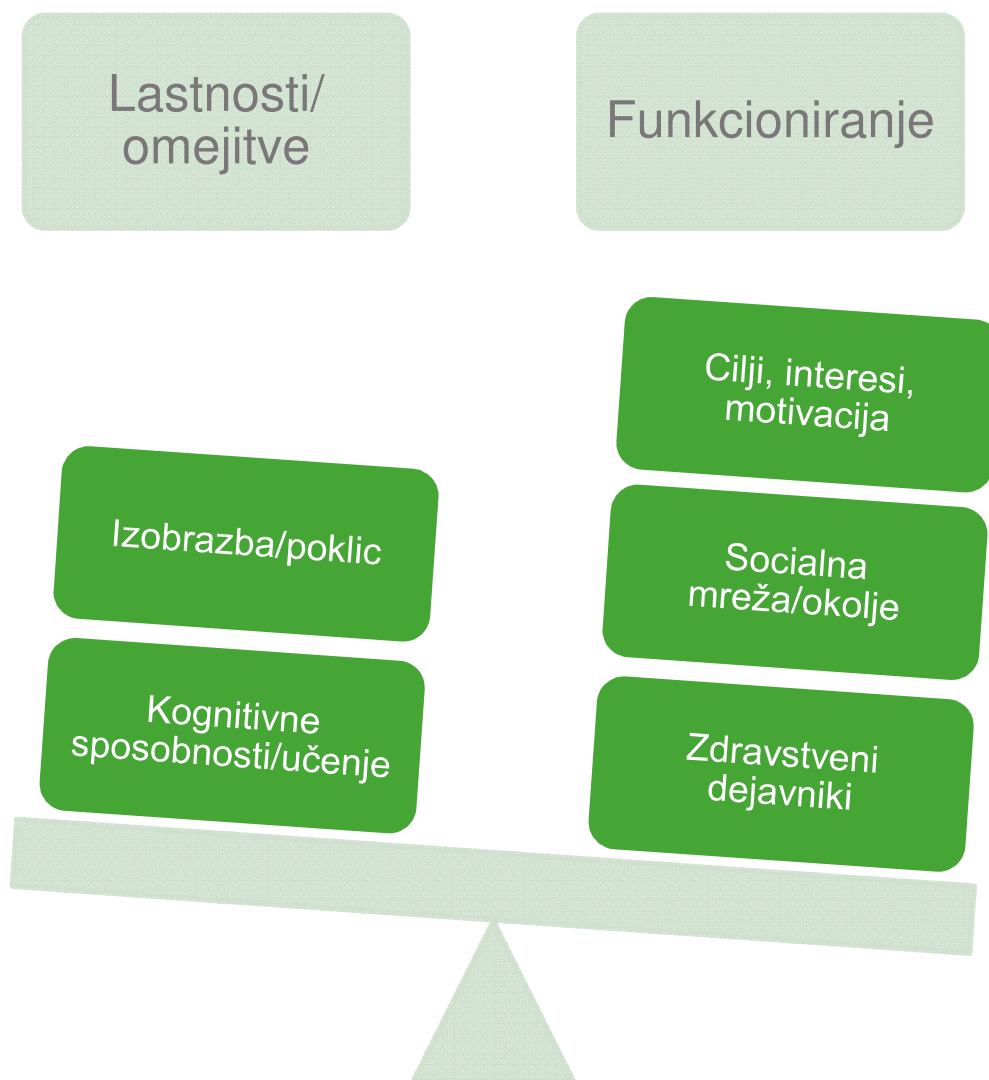
- Bio-psiho-socialne lastnosti posameznika
- Znanja, delovne izkušnje, usposobljenost
- *IKT, jezikovna, podjetniška, znanja*
- Delovna osebnost
- Prilagoditve, reševanje ovir

- DELODAJALEC

- Značilnosti dejavnosti
- Zahteve/pričakovanja
- Delovna kultura
- Prilagoditve, reševanje ovir

BPS struktura -zaposljivost

Invalid(i) na trgu dela- (sistemska) podpora

Invalidi

- kvotni sistem zaposlovanja invalidov
- nagrade in vzpodbude za zaposlovanje invalidov
- P/Z rehabilitacija
- Sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov

Invalid

- **tehnična** (prilagoditev delovnega mesta in okolja)
- **strokovna** (podporne storitve)
- **subvencija plače** (od 10 do 70 % minimalne plače mesečno)

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov ZZRZI

- postopki za pridobitev statusa invalida in pravice do storitev zaposlitvene rehabilitacije,
- storitve zaposlitvene rehabilitacije,
- kvotni sistem in vzpodbude pri zaposlovanju invalidov ter in
- različne oblike zaposlovanja invalidov.

ZRSZ-invalidi *info 2006-2012 (jan-sep)*

	Število BI	Vključitve v APZ	Vključitve v ZR	zaposlitve
2006	9.275	2.715	1.112	1.927
2007	10.346	1.208	1.411	1.746
2008	11.028	1.589	1.165	1.776
2009	12.779	1.903	816	1.629
2010	14.980	3.317	2.034	1.618
2011	16.873	2.552	1.945	2.107
2012	17.057	1.289	785	2.212

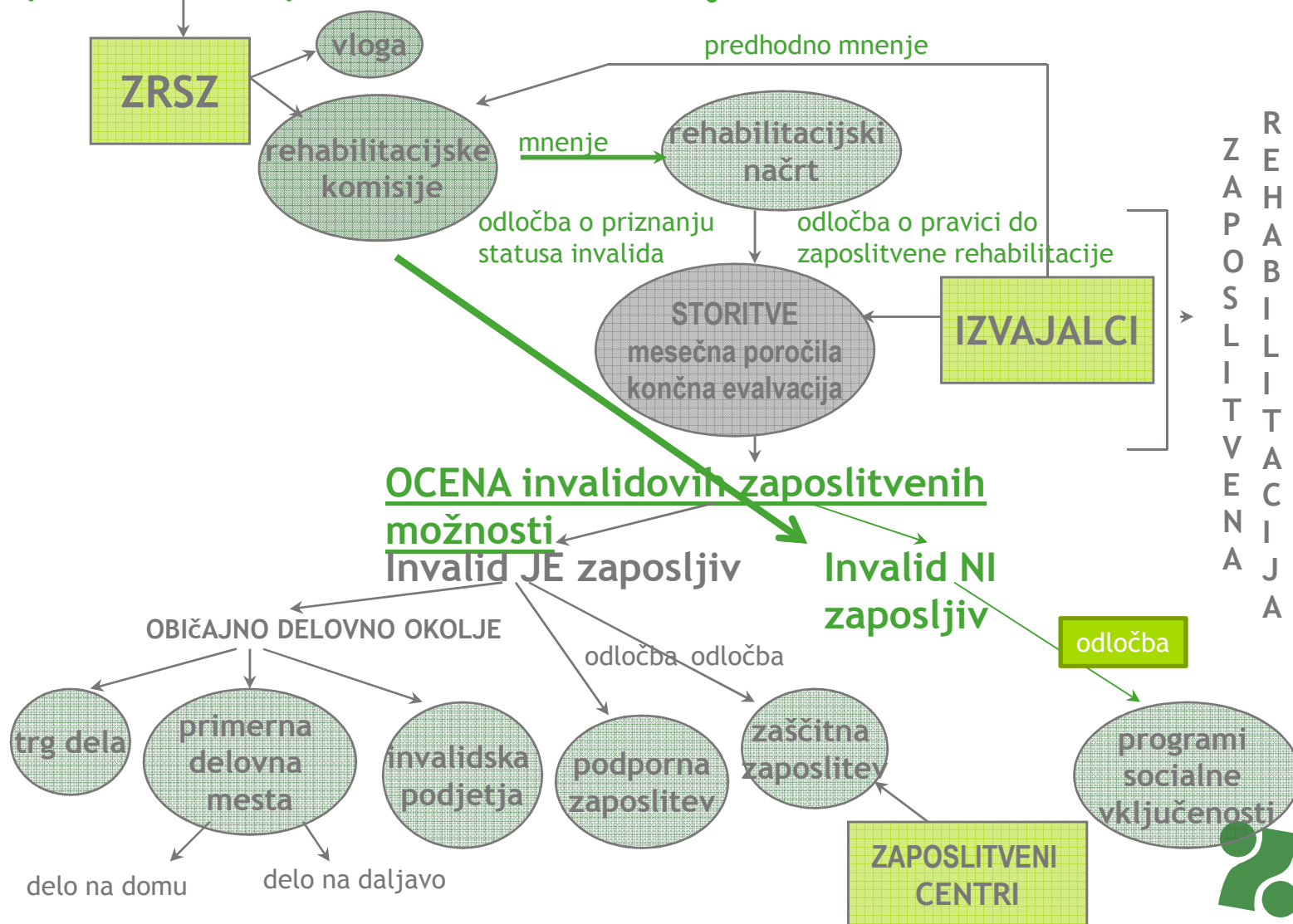

Izvajanje zaposlitvene rehabilitacije

- Rehabilitacijski svetovalec
- Rehabilitacijske komisije I in II stopnje
- Izvajalci zaposlitvene rehabilitacije (strokovni timi)

Pridobitev statusa invalida in pravica do zaposlitvene rehabilitacije

Invalid po ZZRZI

- brezposelna oseba/zaposleni
- nima statusa invalida po drugih predpisih
- ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in ima zato bistveno manjše možnosti, da se zaposli ali ohrani zaposlitev ali v zaposlitvi napreduje
- Merila za priznanje statusa invalida po ZZRZI

Mnenje v postopku ugotavljanja statusa invalida

- ocena **zdravstvenih** dejavnikov
- ocena **izobrazbeno-poklicnih** dejavnikov ter pridobljenih delovnih izkušenj
- ocena **socialnih** dejavnikov in dejavnikov okolja
- ocena sposobnosti, kognitivnih funkcij, sposobnosti **učenja**
- ocena osebnosti in **vedenja, sprejemanje invalidnosti**, interesi in cilji
- ocena **delovnega funkcioniranja**
- opis **stopnje težav in ovir pri zaposlovanju**

Zaposlitvena rehabilitacija-storitve

- Ugotavljanje znanj, zmožnosti in interesov invalida
- Pomoč pri iskanju ustreznega dela oziroma zaposlitve, ki vključuje tudi razvijanje socialnih spretnosti in veščin
- Usposabljanje na konkretnem delovnem mestu z zagotovljenim spremljanjem in strokovno pomočjo,
- Analiza konkretnega delovnega mesta in delovnega okolja invalida
- Izdelava načrta prilagoditve delovnega mesta in delovnega okolja, Izdelava načrta potrebne opreme in sredstev za delo
- Ocenjevanje zaposlitvenih možnosti

Podporno zaposlovanje

- **Podporna zaposlitev** – zaposlitev invalida na delovnem mestu v običajnem delovnem okolju s podporo
- **Podporne storitve** – strokovna (in tehnična) podpora invalidu in delodajalcu

Financiranje podpornih storitev

- **mreža izvajalcev** storitev zaposlitvene rehabilitacije
- **individualizirani načrt podpore**
- financiranje strokovnega dela podpore, ki ga izvajajo izvajalci storitev ZR
- mesečno poročanje MDDSZ

Financiranje podpornih storitev

- **mreža izvajalcev** storitev zaposlitvene rehabilitacije
- **individualizirani načrt podpore**
- financiranje strokovnega dela podpore, ki ga izvajajo izvajalci storitev ZR
- mesečno poročanje MDDSZ

Prilagoditve –praktični primeri

- spremembe delovnega mesta, delovnega časa, delovne opreme, navodil, okolja, postopkov, usposabljanja
- invalidi z **zmanjšano sposobnostjo gibanja** (vgrajevanje klančin, zadostna širina vrat, dostopne sanitarije, primerna višina delovnih površin, nedrseča tla, držaji, počivališča)
- invalidi z **okvaro vida** (dodatno označevanje z živimi barvami, osvetlitev, označevanje z drugačno teksturo materiala, kombinacija vizualnih informacij z zvočnimi znaki, odstranitev ovir)

Prilagoditve –praktični primeri

- invalidi z **okvaro sluha** (vizualne informacije, namestitve indukcijske zanke, ojačevalcev zvoka, tolmač za znakovni jezik)
- **druge** skupine invalidov (odstranitev ovir, alergenov, navodila v lažje berljivi obliki...)

Kvota in kvotni sistem

- Obveznost zaposlovanja invalidov za delodajalce, ki zaposlujejo več kot 20 delavcev
- **2 do 6 %** odvisno od dejavnosti
- **Nadomestna izpolnitev kvote** (pogodbe o poslovnem sodelovanju z invalidskimi podjetji in zaposlitvenimi centri)
- **Neizpolnjevanje kvote** (plačevanje prispevka)

% kvote	Šifra (vodilni dve cifri SKD)	Dejavnost
2%	45 – 47	G – trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil
	55 – 56	I – gostinstvo
	58 – 63	J – informacijske in komunikacijske dejavnosti
	64 – 66	K – finančne in zavarovalniške dejavnosti
	69 – 75	M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti
	84	O – dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti
	90 – 93	R – kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti
	94 – 96	S – druge dejavnosti
3%	41 – 43	F – gradbeništvo
	49 – 53	H – promet in skladiščenje
	68	L – poslovanje z nepremičninami
	85	P – izobraževanje
6%	01 – 03	A – kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo
	05 – 09	B – rudarstvo
	10 – 33	C – predelovalne dejavnosti
	35	D – oskrba z električno energijo, plinom, paro
	36 – 39	E – oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki
	77 – 82	N – druge raznovrstne poslovne dejavnosti
	86 – 88	Q – zdravstvo in socialno varstvo

Vzpodbude, ki so vezane na izpolnitev kvote

- **Nagrade** za preseganje kvote
- **Oprostitev plačila prispevkov za PlZ**

Upravičenci so delodajalci:

- z najmanj 20 zaposlenimi in presegajo kvoto
- z manj kot 20 zaposlenimi in zaposlujejo invalide
- samozaposleni invalidi

Hvala za pozornost!

